

Kommissionens meddelande om genomförandet av tjänstedirektivet

Utrikesdepartementet

2012-06-15

Dokumentbeteckning

KOM (2012) 261

Meddelande från kommissionen till Europaparlamentet, rådet, Europeiska ekonomiska och sociala kommittén och Regionkommitten - om genomförandet av tjänstedirektivet Ett partnerskap för en ny tillväxt av tjänster 2012-2015

Sammanfattning

I meddelandet om genomförandet av tjänstedirektivet föreslår kommissionen åtgärder för att ytterligare förbättra medlemsstaternas genomförande av tjänstedirektivet. Regeringen välkomnar meddelandet men hade gärna sett ytterligare och mer ambitiösa förslag.

1 Förslaget

1.1 Ärendets bakgrund

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (tjänstedirektivet) antogs av rådet och Europaparlamentet i december 2006 och skulle vara genomfört senast den 27 december 2009. Enligt art. 41 i direktivet ska kommissionen vart tredje år presentera en övergripande rapport om tillämpningen av nämnda direktiv. Meddelandet, som presenterades den 8 juni 2012, utgör kommissionens svar på denna skyldighet. Europeiska rådet har i slutsatser från sitt möte den 24-25 mars 2011 uppmanat medlemsstaterna att genomföra tjänstedirektivet fullt ut och uppmanat kommissionen och medlemsstaterna att vid behov vidta ytterligare åtgärder för att förbättra den inre marknaden för tjänster. I ett uttalande från Europeiska rådets medlemmar från den 30 januari 2012 underströks vikten av att medlemsstaterna snabbt och fullt ut genomför det som man enats om för att den inre marknads potential ska kunna utnyttjas.

En ekonomisk analys som utförts av kommissionen visar att tjänstedirektivets genomförande kan förväntas bidra till en ökning av EU-ländernas sammantagna BNP med 0,8 procent inom de närmaste 5-10 åren. Denna siffra skulle dock kunna öka till 2,6 procent om medlemsstaterna ökar sin ambitionsnivå och öppnar sina marknader ytterligare för de tjänster som omfattas av direktivet. Mot denna bakgrund föreslår kommissionen följande åtgärder.

- Fokus kommer att riktas särskilt mot de sektorer som har störst ekonomisk vikt såsom affärstjänster (11,7 % av BNP), byggsektorn (6,3 % av BNP), turism (4,4 % av BNP) samt detaljhandeln (4,2 % av BNP).
- Kommissionen avser tillämpa en s.k. noll-tolerans mot de medlemsstater som i sin nationella lagstiftning bl.a. uppställer sådana otillåtna krav vid tillträde till eller utövande av tjänsteverksamhet, som följer av tjänstedirektivets artikel 14 rörande etableringsfriheten. . Sådana hinder, vilka anses särskilt diskriminerande och administrativt betungande, måste nu undanröjas helt. Om så inte sker kan överträdelseärenden komma att inledas från kommissionens sida.
- Dubbla försäkringskrav utgör ett hinder för tjänsteleverantörer. Kommissionen avser att utvärdera förekomsten av dessa hinder.
- Juridiska formkrav, krav rörande kapitalinnehav samt kvantitativa eller geografiska restriktioner samt prisregleringar är endast tillåtna enligt tjänstedirektivet om de kan anses proportionerliga och motiverade av tvingande hänsyn till allmänintresset. Medlemsstaterna måste därför undanröja alla sådana krav som inte kan anses tillåtna enligt direktivet. Eventuella kvarvarande hinder eller krav i nationell rätt bör också utvärderas utifrån deras ekonomiska effekt.
- Förslaget till reviderat yrkeskvalifikationsdirektiv måste antas omgående i syfte att öka det ömsesidiga erkännandet av yrkeskvalifikationer och att minska antalet reglerade yrken.
- Stärka konsumenternas rättigheter enligt tjänstedirektivet genom att noggrant följa tillämpningen och efterlevnaden av icke-diskrimineringsprincipen i artiklarna 20-21 i direktivet. När ny lagstiftning föreslås framöver kommer kommissionen också att säkerställa en ökad grad av harmonisering av konsumentskyddet.
- En handlingsplan kommer att antas av kommissionen under 2012 såvitt avser detaljhandelssektorn. En högnivågrupp kommer också att skapas för att följa denna sektors särskilda problem.

- Medlemsstaterna bör utveckla sina gemensamma kontaktpunkter till fullt utrustade e-förvaltningsportaler som är flerspråkiga och användarvänliga.

2011/12:FPM158

Meddelandet åtföljs av tre arbetsdokument med följande innehåll.

1. En detaljerad rapport om genomförandet av tjänstedirektivet som redovisar de, enligt kommissionen, återstående problemen nedbrutna på medlemsstatsnivå, inklusive de s.k. gemensamma kontaktpunkternas funktion i de olika medlemsstaterna. Rapporten kompletteras med en ekonomisk bedömning som visar tjänstedirektivets effekter och tillväxtpotential.
2. Resultaten av det s.k. koherenstestet (eng. performance check) som visat hur b.l.a. de tre direktiven E-handelsdirektivet, tjänstedirektivet och yrkeskvalifikationsdirektivet fungerar tillsammans vid den praktiska tillämpningen i tre olika sektorer (bygg, turism och affärstjänster).
3. Riktlinjer för tillämpningen av artikel 20.2 i tjänstedirektivet om principen om icke-diskriminering av tjänstemottagare på grundval av nationalitet eller bopsettningsland.

1.3 Gällande svenska regler och förslagets effekt på dessa

Tjänstedirektivet är i Sverige genomfört genom lagen (2009:1079) om tjänster på den inre marknaden samt förordning (2009:1078) om tjänster på den inre marknaden. Utförlig information och vidtagna åtgärder vid genomförandet av tjänstedirektivet redovisas i regeringens proposition 2008/09:187 om genomförandet av tjänstedirektivet. Svensk lagstiftning förväntas inte i nuläget påverkas av kommissionens förslag.

1.4 Budgetära konsekvenser / Konsekvensanalys

Inga samhällsekonomiska konsekvenser i form av kostnader kan förväntas. Eftersom tjänstedirektivet omfattar tjänster som svarar för mer än 45 % av EU:s BNP kan dock en effektivare handel, genom undanröjandet av ytterligare hinder, på längre sikt väntas bidra till en ökad tillväxt.

2 Ståndpunkter

2.1 Preliminär svensk ståndpunkt

Regeringen välkomnar kommissionens meddelande och kan ge ett övergripande stöd för de konkreta åtgärder som aviseras i meddelandet.

Tjänstedirektivet är centralt i arbetet med att stärka den inre marknaden och ett väl genomfört direktiv kan bidra till en ökad tjänstehandel i Europa.

Svenska företag upplever att flera medlemsstater – trots tjänstedirektivets specifika förbud - fortfarande upprätthåller en slags ekonomisk behovsprövning (s.k. economic needs test) vid nyetablering och därmed stänger ute svenska företag med hänvisning till att marknaden är mättad eller att en etablering skulle påverka den befintliga konkurrensen. Det är därför bra att kommissionen aviserat en nolltolerans för åsidosättande av de skyldigheter som följer av direktivet.

Regeringen välkomnar särskilt att fokus kommer att läggas på att minska antalet reglerade yrken och att öka det ömsesidiga erkännandet av dessa yrken mellan EU:s medlemsländer.

Regeringen noterar också kommissionens ökade ambition att öka harmoniseringen på konsumentskyddsområdet vilket är i linje med svenska prioriteringar.

Även om de åtgärder som föreslås kan stödjas hade regeringen gärna sett ytterligare mer konkreta och ambitiösa åtgärder i meddelandet. Det hade t.ex. varit önskvärt med ökat fokus på åtgärder inom byggsektorn och e-handelsområdet. Vidare har regeringen efterlyst ytterligare åtgärder såvitt avser reserverade yrken/tjänsteaktiviteter. En del medlemsstater förbehåller vissa tjänsteverksamheter till vissa yrkeskategorier och stänger därmed ute andra tjänsteleverantörer från hela sektorer trots att dessa omfattas av tjänstedirektivet. Viss reglering av yrken är givetvis nödvändig, men omfattningen av detta står, enligt regeringens mening, i uppenbar motsats till tjänstedirektivets allmänna syften och anda.

2.2 Medlemsstaternas ståndpunkter

Det råder i princip en samsyn kring tjänstesektorns viktiga potential för tillväxt och detta har vid flertalet tillfällen uppmärksammats av Europeiska rådets medlemmar.

2.3 Institutionernas ståndpunkter

Europaparlamentets inställning till kommissionens meddelande är ännu okänd. Rapportören Malgorzata Handzlik, ledamot i Europaparlamentets kommitté för den inre marknaden och konsumentskydd (IMCO) rapporterade om den ömsesidiga utvärderingen av tjänstedirektivet den 4 oktober 2011. Rapporten understryker att vikten av ett fullt genomförande av tjänstedirektivet bör vara högsta prioritet för att fullborda den inre marknaden för tjänster.

2.4 Remissinstansernas ståndpunkter

Förslaget har inte sänts på remiss.

3.1 Rättslig grund och beslutsförfarande

Europaparlamentets och rådets direktiv 2006/123/EG om tjänster på den inre marknaden (publicerat i EUT L376 den 27 december 2006), det s.k. tjänstedirektivet, är antaget med stöd av art. 53 och artikel 62 EUF-fördraget (f.d. artikel 47.2 första och tredje meningen och artikel 55 FEG). Rättslig grund för kommissionens meddelande återfinns i art. 41 i tjänstedirektivet.

3.2 Subsidiaritets- och proportionalitetsprincipen

Denna del av faktagruppromemorian är inte tillämplig då kommissionens meddelande inte är ett utkast till en lagstiftningsakt.

4 Övrigt

4.1 Fortsatt behandling av ärendet

Meddelandet presenteras inför och är tänkt att behandlas vid Europeiska rådets möte den 28-29 juni. Någon ytterligare behandling i t.ex. Konkurrenskraftsrådet är i nuläget inte planerad av det inkommande cypriotiska ordförandeskapet.

4.2 Fackuttryck/termer

Med *affärstjänster* menas till exempel konsulttjänster, advokattjänster och redovisningstjänster.

De *gemensamma kontaktpunkterna* är e-förvaltningsportaler för tjänsteföretagare som medlemsstaterna enligt tjänstedirektivet är skyldiga att inrätta. Vid dessa ska alla tillståndsförfaranden och administrativa procedurer för att bedriva tjänsteverksamhet kunna fullgöras.

Överträdelseärenden är ett led i processen inför stämning vid EU-domstolen.